

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMĂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Strada Iuliu Maniu Nr. 36.

Cenzurat.

GÂNDURI DE RUSALII

— O canonizare dorită. —

Praznicul cincizecimii, cu însemnătatea lui deosebită pentru Biserica creștină, căreia i s'a trimis de sus spre povățuire puterile Duhului Sfânt — ne inspiră gânduri de înălțare și meditație religioasă.

Lucrarea minunată a Duhului Sfânt s'a arătat de atâtea ori și în trecutul neamului nostru, lăsând pentru noi amintiri pilduitoare. Una din cele mai elocvente dovezi o avem sub ochi noștri.

Viața sufletească a Țării întregi a culminat săptămâna aceasta, în pomenirea duiosă și impresionantă a neuitatului Constantin Vodă Brâncoveanu.

Reînhumarea osemintelor scumpe, salvate din mâna păgânilor de iubirea unei soții tot atât de eroice, a împropătat din nou în conștiința noastră cea mai zguduitoare dramă religioasă, din câte cunoaște istoria neamului românesc. Nici chiar istoria Bisericii universale nu ne poate arăta exemple mai copleșitoare, decât cel servit creștinătății de către cucernicul stăpânitor din mica țărișoară dela Dunărea românească. Și cu drept cuvânt.

Gândiți-vă puțin la bogățiile imense și la strălucirea neîntrecută, ce radiau din palatele marelui Voevod, ducându-i faima prin toate colțurile lumii de atunci! Adăogați apoi și puterea unui prestigiu moral deosebit, afirmat prin înțelepciune politică și simț diplomatic, ce impuneau la toate curțile vecine, plus admirabila dârnicie, cu adevărat princiară, revărsată, fără odihnă, în atâtea ctitorii religioase din Țară și străinătate.

Toate împreună creiază figura unui Domn excepțional, aproape din basme, iubit înăuntrul și respectat în afară.

Și totuși, într-o zi — prin intriga boercescă unită cu rapacitatea turcească — veni grozava încercare. În marea săptămână a Patimilor din 1714, se săvârși cumplita tragedie a Brâncoveanului. Cronicarii streini și români, zugrăvesc în pagini de apocalipsă moartea silnică a lui Constantin Vodă. Ce sfâșietoare scenă de durere și jertfă omenească: tineri copii, cu sufletul nevinovat, căzând unul după altul sub loviturile călăului, ca să-i urmeze la ca-

păt însuși părintele lor, zdrobit de suferință, dar neînfrânt în credință. Numai creștinismul primitiv mai poate oferi pagini atât de impresionante de eroism religios.

Pentru noi *mucenicia* lui Brâncoveanu rămâne unică și simbolică. Ea însemnează în forme ideale, toate jertfele, pentru lege, tot șirul lung de eroi ai credinței strămoșești, dându-ne icoana totalitară, sinteza *martiriului românesc*.

Mărturisind această convingere, ea ne impune o concluzie logică: *canonizarea* lui Constantin Brâncoveanu.

Asociația mirenilor F. O. R. își face o datorie supremă să

stăruie asupra acestei însemnate obligațiuni religioase ce revine Bisericii noastre ortodoxe.

S'a mai vorbit în trecut de presă despre problema canonizării, ca a doua zi s'o acopere umbrele uitării depline.

Mișcătoarea ceremonie din capitală are darul să pună din nou în discuție această chestiune de extremă însemnătate religioasă. Nu ne îndoim că cercurile competente și în deosebi membrii Sfântului Sinod vor examina de aproape întrebarea *canonizării*, spre a putea găsi cât mai curând soluțiunea așteptată de toată creștinătatea românească.

—∞—

Comemorarea procesului Memorandului.

Împlinindu-se patru decenii dela celebrul proces din Cluj, care a dus la osândirea membrilor comitetului național, Capitala Ardealului românesc s'a simțit datoră să aducă un pios omagiu luptătorilor mari de atunci, spre a ține mereu viu cultul eroilor naționali în sufletul generațiilor noastre.

O conferință publică, rostită la Universitate din partea prof.

Valer Moldovan a lămurit în deosebi studențimea, ce a fost și ce consecințe mari a avut acel monstruos proces politic, din punctul de vedere al aspirațiilor noastre naționale. În ziua Sf. Constantin și Elena s'a desfășurat apoi un întreg program întru pomenirea evenimentelor de acum 40 de ani.

Dimineața la 10 s'a săvârșit un parastas chiar în sala

FOILETON

I. LUPAȘ:

Cronicari și istorici români din Transilvania. Școala ardeleană.

Vol. I—II. Craiova, „Scrisul Românesc”, 1933. XXXIX+470 pagini. (Cole ția Clasicii români comentați).

Marele istoric ardelean I. Lupaș, membru al Academiei Române, și profesor la Universitatea din Cluj, a reușit să ne dea o frumoasă culegere de fragmente din operele a 58 de cronicari și istorici, ardeleni și bănățeni, alegând pentru aceasta părțile cele mai pregnante și precedându-le cu un comentariu asupra dezvoltării istoriografiei române din Transilvania, începând din jumătatea a doua a secolului al XV-lea până în zilele noastre.

O lucrare extrem de folositoare, pe care o recomand cu căldură, atât păstorilor sufleteși, cât și educatorilor tinerelor generații ce se ridică.

Până în momentul de față s'a dat o atenție exclusivă istoricilor școlii ardeleni dela începutul veacului al XIX-lea, fără a ține seamă că începu-

turile istoriografiei ardeleni pot fi urmărite din veacul al XV-lea.

În răsăritul Carpaților avem letopisețele dela Bistrița și Putna, apoi în sec. XVI cronicile lui Macarie, Eftimie și Azarie.

Prima cronică scrisă în limba românească este a lui Teodosie.

În Transilvania începutul istoriografiei române îl descoperim în jumătatea a doua a sec. XV, la sfârșitul unei cronici latinești, unde un preot român descrie evenimentele dintre 1473—1479. Ea a fost păstrată până în sec. următor de către membrii familiei Dragfy, de origine români.

În sec. XVI e amintit umanistul Nicolae Olahus, fiul lui Ștefan, el amintește de romanitatea sa în lucrarea *Hungaria sive de originibus gentis, regionis situ divisione etc.*

Așadar, în timp ce cei din răsăritul Carpaților scriau slavonește, scriitorii ardeleni eternizau evenimentele în latinește.

O cronică scrisă în românește este a protopopului Vasile dela biserica Sf. Nicolae din Scheii Brașovului, dela începutul sec. XVII. Însemnările lui au interes local și familiar. Aci relevă el emu-

lația dintre Brașoveni și Sibieni de a avea proști mai învățați. Cronică lui cuprinde fapte dintre 1392—1633, se păstrează în limba germană, unde se spune „ex valachico translata”.

În jumătatea a doua a sec. XVII avem cele două cronici ale lui Gheorghe Brancovici, fratele mitropolitului Sava, una e scrisă în sârbește, iar a doua mai scurtă în românește.

La 1742 protopopul Radu Tempea scrie istoria sfintei biserici a Scheilor, bazându-se pe izvoare documentare. Această istorie prezintă o tranziție dela istoriografia simplă narativă, cronicărească la cea pragmatică, documentară.

Dela anul 1780 avem însemnările unui cărturar mirean, ele au fost publicate de un profesor din Brașov, în *Deșteptarea* la anul 1906.

În jumătatea a doua a sec. XVIII se ivește cronică rimată a unui călugăr necunoscut „Plângerea sfintei mănăstiri a Silvașului, din eparhia Hategului din Prislop”.

Tendențele și frământările național-politice dela sfârșitul sec. XVIII au dat istoriografiei ardeleni un avânt considerabil. Adesea s'a ajuns însă la afirmațiuni exagerate, cari n'au putut rezista criticei istorice.

unde fuseseră judecați memorandiștii (azi Cercul militar) din partea secretarului eparhial pâr. Laur. Cureau și prot. I. Agârbiceanu, în prezența P. S. Episcop Nicolae, a dlui ministru Al. Lapedatu, general I. Prodan și a unui mare număr din elita intelectuală a Clujului. După cuvântarea patriotică a dlui general Marosin, președintele Cercului militar, o delegație a mers la cimitir unde a depus cununi pe mormintele memorandiștilor, iar publicul s'a dus la Teatrul Național, spre a asista la desfășurarea unui splendid festival

artistic, condus de dl Augustin Bena directorul Academiei de muzică. La sfârșit a ținut o conferință dl Alex. Vaida-Voevod, vorbind cu verva-i cunoscută despre Memorand și întemnițării lui.

Amintim, că tot cu această ocaziune a eșit și volumul II de acte și documente despre procesul Memorandului, tipărit de către distinsul magistrat dl I. I. Papp. Este cel mai frumos omagiu, ce se aduce conducătorilor de atunci ai neamului nostru.

Reînhumarea osemintelor lui Constantin Brâncoveanu.

În ziua sfinților Constantin și Elena s'a săvârșit în Capitală slujba reînhumării osemintelor marelui Voevod Constantin Brâncoveanu, dela a cărui moarte de martir s'au împlinit 220 de ani. Această pioasă și unică ceremonie s'a desfășurat în prezența Suveranului, a guvernului Țării, a Episcopatului Bisericii și unei imense mulțimi de intelectuali din București.

Orașul a fost pavoazat ca de sărbătoare, iar străzile, pe unde a trecut cortegiul neobicinuit, anume dela Patriarhie și până la Biserica Sf. Gheorghe Nou, unde s'au depus osemintele, erau pline de lume care urmăria cu lacrimi în ochi și criul marelui mucenic, purtat în sunetul clopotelor dela toate bisericile Capitalei. Era o privescătoare cum nu s'a mai văzut de mult.

După slujba dela Patriarhie, săvârșită de către toți chiriarhii Bisericii, Î. P. S. Patriarh a rostit o cuvântare înălțătoare, făcând pomenirea vieții și faptelor lui Constantin Brâncoveanu. A impresionat profund descrierea, du-

pă cronicari, a morții cumplite la care a fost condamnat neuitatul Voevod împreună cu cei patru copii și cu ginerele său. Aceasta s'a întâmplat în anul 1714. Î. P. Sf. Patriarh a ținut să amintească în mod sumar numeroasele ctitorii de biserici și mănăstiri ridicate de bogatul Voevod creștin nu numai în țară, ci și aici în Ardeal pe seama Românilor prigoșiți, cum sunt bisericile din Făgăraș, Sâmbăta-de-sus, Porcești, Ocna-Sibiului, Alba-Iulia, Brașov ș. a.

Opera creștină atât de fără seamăn săvârșită pentru ortodoxia din provinciile românești, ca și pentru țările de diferite limbi din extremul Orient, a așezat pe Constantin Brâncoveanu în rândul celor mai mari binefăcători ai Bisericii lui Hristos. De aceea, amintirea lui va fi neuitată pentru toate vremile.

„El ne-a mântuit nu pentru faptele făcute de noi în neprihănire, ci pentru îndurarea Lui, prin spălarea nașterii din nou și prin înnoirea făcută de Duhul Sfânt.“ Tit, 3, 5.

Între forme și reforme.

Sensibilitatea morală, — desul de somnolentă — a societății noastre, a fost puțin frecată la ochi de crima făptuită, acum câțeva vreme, de trei băeți de liceu.

Părinți și profesori, autorități școlare alarmate de această gravă și nemernică faptă, s'au întrebat mirate că de unde arămia asta suflerească la copiii noștri și ce miruri, ce leacuri tămăduitoare îi vom opune?

Cazul nu este singular; descoperirile mai noi ale poliției confirmă o adevărată epidemie a răului, iar o statistică a forurilor competente arată un număr îngrozitor de mare, al copiilor ce trec anual prin fața justiției. În vremile acestea când copiii de liceu omoară, iar frații lor mai mici sparg altarele bisericilor, toată lumea cuminte, făcându-și cruce, s'a gândit și la formele și reformele de viață, sub imperiul cărora crescându-ne copiii și pe noi înșine, să scăpăm odată de amenințările zilei de mâine.

Din discuțiile ce s'au pornit asupra acestui grav subiect, lipsește adesea tocmai ceea ce trebuie: rostul factorului religios, reîncreștinarea tineretului și a celor mari, fără care toate măsurile și „ordonanțele“ ministeriale nu vor face nimic în fața răsvrătirilor și dezagregărilor sufletești prezente.

Fără o modificare a sufletului și conștiinței, omul rămâne tot bestia ce se omoară pentru prada momentului. Chibzuința și senitătatea de cuget cu cariucid aceștii copii, este semnul totalei absențe a conștiinței de remușcare, lipsește judecătorul care ține deschisă înaintea minții omenesți cartea principalelor porunci din legea divină și umană.

Un suflet curat, al cărui pedagog ar fi o conștiință trează,

punea pe tinerii criminali în fața aceluiaș proces sufletesc în care — să zicem — umbra lui Banquo îl pune pe Macheth, în tragedia genialului poet, dela nord Shakespeare.

Lumea vremurilor noastre și-a construit o conștiință a ei îngăduitoare, cu care se acomodează foarte bine și nu se sinchisește de nimic.

Tinerimea și-a acoperit și ea sufletul cu frazele moravurilor pe care i le dă: strada, lumea de pe ea, cartea dela chioșc... și din complicitatea acestor factori de putregaiu moral, răsare și crește floarea aventurii și crimei copilărești.

*

Acestea-s fapte și încă ce fapte!! Ce să facem? Ce-au făcut și înaintașii noștri a căror fapte și idei plecau și se întorceau la biserică. Dacă ceea ce a fost bun atunci nu se mai potrivește astăzi, cerem însă ca școala să nu mai strice cu un gest și două vorbe cu aer de știință, ceea ce biserica zidește în sufletul tinerimii în o sută de lecții și mai pretindem o înțelegere mai limpede a adevărului că: „copilul crescut fără Hristos, se face diavol, lucrând pierderea sa și a altora“.

În „plebiscitul românesc“ un general, doctor veterinar, zice, în legătură cu reformele școlii: „când învățământul școlar va fi organizat pe bază de pură știință morală, pe baza că religia (credința în Dumnezeu) e o funcțiune fiziologică a organismului „om“, atunci dela sine societatea românească va pași din starea de imoralitate de azi către o viață idealizată de sus“.

(P. Stavresa).
Am înțeles cu bucurie și din alte păreri că încrederea multora zace tot în biserica lui Hristos; ea este și va fi „institutul mân-

Prin istorie căutau să dovedească originea strălucită a neamului nostru, iar prin filologie latinitatea limbii. Ideile acestea au pătruns repede în sufletele sătenilor noștri, cari și-au dat seama că stăpânitorii lor vremelnici sunt uzurpatori.

Această istoriografie ardeleană prin manifestările ei dela începutul sec. XIX, a trezit un prelung răsănit, în viața publică românească, mai ales prin activitatea lui S. Clain, G. Șincai, I. Piuariu-Molnar, P. Maior ș. c.

Adesea s'a ajuns însă la exagerări, cari au fost combătute mai ales de M. Cogălniceanu și T. Maiorescu.

Ideea unității rămăsese pe planul al doilea, înfăptuitorul ei dela 1600 era dat uitării până la 1834 când apare articolul lui D. Bojâncă, și apoi lucrarea lui Aron Florian.

Dintre elevii acestuia din urmă se ridică N. Bălcescu, care a isbutit să ne dea admirabila lucrare „Românii sub Mihai Vodă Viteazul“, lucrare întemeiată exclusiv pe izvoare.

Cam tot în acest timp vedem pregătindu-se o serie de colecții de izvoare, cu scopul de a pregăti calea unei istoriografii la înălțimea cerințelor timpului.

În jumătatea a doua a sec. XIX dându-se o deosebită importanță instituțiilor locale, și momentelor istorice mai însemnate, apar o serie de monografii istorice, se studiază trecutul școlilor românești, a instituțiilor financiare, momentele mai însemnate ale Revoluțiilor, au fost studiate personalitățile politice, culturale și bisericesti, începe studiul istoriei literaturii și învățământului românesc, istoria economică, istoria politică, monografiile provinciale și criticile izvoarelor.

Ion Bogdan pune temelii solidă a studiilor slave în România, scoate istoria din faza romantică a copilăriei. Creiază o școală de cercetări folosite prin deprinderea elevilor săi de a prețui și scruta izvoarele cu metodă și a stoarce din cuprinsul lor tot ce pot da.

După 1918 dezvoltarea istoriografiei a fost înlesnită prin creierea Institutelor istorice dela Universitate și prin publicațiile acestora.

Ca încheiere dl prof. Lupaș spune că istoria noastră națională are datoria de a trezi și cultiva sentimentul de încredere în viitorul neamului și al statului întregit.

După acest comentariu urmează o listă bi-

bliografică iar următoarele 444 pag. cuprind fragmente din: Cronicarul anonim dela curtea voevod. B. Dragfy, N. Olahus, protopopul Vasile din Brașov, R. Tempea, Plângerea mănăstirii Silvașului, Cronicarul brașovean dela 1780, Popa Sava Popovici din Rășinar, I. Piuariu Molnar, S. Micu-Klein, G. Șincai, P. Maior, I. Teodorovici, T. Aron, D. T. Bojâncă, E. Murgu, I. Trifu-Maiorescu, A. Florian, A. Papiu Ilarian, T. Cipariu, V. Maniu, A. Șaguna, I. V. Rusu, N. Tincu-Velea, S. Bărnăușiu, A. Treboniu-Laurian, I. Pușcariu, I. Micu-Moldovan, V. Babeș, A. Marienescu, G. Barițiu, N. Densușianu, I. Crișian, I. Lapedatu, A. Grama, Il. Pușcariu, S. Manguica, A. Bârseanu, I. Hodoș, T. Maiorescu, I. Sterca-Șuluțiu, I. Slavici, I. Ursu, S. Moldovan, A. Sădeanu, I. Mihalyi, S. Secula, P. Drăgălina, V. Mangra, A. Bunea, I. Radu, G. Coșbuc, S. Albini, I. Sârbu, G. Popovici, M. Voileanu, I. Bogdan și I. Meșotă.

Textele sunt ilustrate cu reproduceri după fotografiile autorilor, între cari remarcăm portretul inedit al bănățeanului F. T. Bojâncă, după o pictură contemporană.

GHEORGHE VINULESCU

tuirei" care opune acelei sălbatice înbrânciri de patimi ome-nești, adevărul veșnic: „căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și toate celelalte se vor adăoga vouă". (Luca 12, 31).

Că biserica noastră nu face tot ce-ar putea și trebuia să facă pentru creșterea sufletească a copiilor unui popor, se datorește și faptului că ea nu se bucură de cinstea și mijloacele de care are nevoie.

Formele și reformele la cari se gândesc diferite birouri cu răspundere în stat, nu vor putea fi aplicate cum se cuvine de o biserică jefuită de autoritatea și drepturile ei.

Cel puțin acum, la răspântia acestor fapte de pervertire a simțurilor și rătăcire a sufletelor, la o lume pe care se zidește viitorul țării, cei ce au pâinea și cuțitul în mână să prindă în cleștele minții lor și aceste lucruri.

Până atunci însă, toți cei ce trăesc în sângele lor drama tinereții, sunt chemați să făurească din haosul moravurilor și inimilor prezente, un alt fel de viață, un nou ideal călăuzitor.

Biserica are idealul întemeietorului și Conducătorului ei, mai trebuie să-și lărgască zidurile pentru ca renașterea în cuget și simțiri să se poată produce.

Această renaștere în Hristos trebuie pretinsă unei societăți „pe care n'o mai vrem mult, o eroare, într'un veac care nu știm ce mai are de spus."

Pr. V. ȘTEFĂNESCU

F. O. R.

F. O. R.-ul la Dej.

Duminecă, în 20 Mai a. c. F. O. R.-ul a aranjat cu ocazia constituirii cercului protopopesc, secția Dej, o foarte bine reușită sărbare. Dimineața s'a oficiat sf. Liturghie de un sobor de preoți în frunte cu dl consilier eparhial Dr. Sebast. Stanca, protop. Herman, Zah. Man și St. Gheție și arhidiacon Dr. I. Vască. Predica festivă a fost rostită de arhid. Dr. Ion Vască. Răspunsurile au fost date de corul mixt „Doina" sub iscusita conducere a dlui diriginte Crișan.

Tot ce are Dejul mai select a ținut să ieie parte în număr considerabil, atât la serviciul divin din biserică, cât și la ședința de constituire și în deosebi la concertul de seara, dat cu concursul corului Academiei teologice ort. rom. din Cluj.

Cu ocazia ședinței de constituire, dl prof. univ. V. Stanciu, delegatul centrului, a prezidat rostind o frumoasă cuvântare, prin care aduce salutul comitetului central al F. O. R.-ului și cere celor prezenți să procedeze la alegerea organelor de conducere. Alegerea se face prin aclamații. Este ales președinte dl avocat Dr. I. Prodan, bine cunoscut de

mare sprijinitor și ctitor al bisericii ortodoxe. D-sa în cuvinte bine simțite mulțumește pentru cinstea și încrederea ce i s'a dat și schițând în rezumat un bine chibzuit program de muncă, ocupă scaunul prezidențial. Urmează apoi alegerea celorlalți membri, aleși toți dintre cei mai distinși fii ai bisericii noastre.

După alegere, păr. protop. Herman, proclamat președinte de onoare, rostește și C. Sa cuvinte de mulțumire și urmează apoi instructiva și mult apreciată conferință a dlui prof. Victor Stanciu.

D-sa tratează despre credințele religioase la omul primitiv și prin felul cum a înțeles să desvolte liber subiectul conferinței ce și-a ales, a fost ascultat cu mare atențiune și a produs cea mai plăcută impresie asupra celor prezenți. Răsplata i-au fost unanimele și viile aplause ale ascultătorilor.

Seara la orele 10 s'a dat un frumos și bine reușit festival artistic-muzical. Corul teologilor noștri, sub excelenta conducere a dlui prof. Dr. V. Petrașcu, dna M. Avram solo, dl G. Teodorescu la vioară, un duet la ghitară, apoi dna N. Hodoș dela Teatru Național din Cluj, recitând versuri și dl prim-procuror Roșca recitând o parodie originală, prin executare de cântări, frumoase și prin alte prestațiuni alese, au distrat admirabil publicul select din sala spațioasă a Prefecturii. A urmat apoi o serată foarte animată, care a durat până în zorii zilei. Din acest prilej s'a încasat din contribuțiile benevole peste 8 mii de Lei, drept taxă de intrare.

Ca spectator la această strălucită manifestare festivă a românilor ortodocși din Dej, țin să remarc, că mi s'a umplut sufletul de bucurie, văzând pe toți românii frunțași ai Dejului, fără deosebire de confesiune, adunați laolaltă și prezentându-se ca un mănunchi bine încheșat în fața tuturor celor străini de aspirațiile și bucuriile neamului nostru.

Merită toată lauda și recunoștința frunțașii bisericii noastre din Dej, pentru felul cum au înțeles să pregătească această serbare, precum și pentru bunele relații ce au înțeles să le poarte cu frații lor fără deosebire de confesiune, sau nuanțe politice.

Dorim să găsim în toate centrele mai importante ale Eparhiei, aceeași atmosferă de adevărată solidaritate bisericească și națională precum am găsit-o la Dej.

R.

Secția eparhială, Cluj

În cadrul unor festivități și serbări religioase și cu concursul corului Academiei teologice de sub conducerea dlui prof. V. Petrașcu va organiza Cercul protopopesc Lupșa, în ziua a II-a de Rusalii, la Baia-de-Arieș. Serbările vor avea loc, în comunele Sălciua, Lupșa și Baia-de-Arieș, după un program artistic religios, Duminecă și Luni (27—28 Mai). Din partea F. O. R. sunt delegați d-nii Dr. V. Moldovan, preș. secției Cluj, Dr. L. Chirilă, Dr. G. L. Muntean și Ion Goron, spiritualul Acad. teologice.

Festival comemorativ Gavriil Musicescu.

Corul Episcopiei noastre ortodoxe, a dat în seara zilei de 20 Mai c., în sala Prefecturii județului Cluj, — cu concursul Corului Academiei de muzică din loc, — un mare concert, comemorând pe marele compozitor Gavriil Musicescu. Toate bucățile muzicale au fost compoziții de-ale marelui măestru Musicescu.

Programul ales și variat a fost compus din o parte religioasă și una lumească, presărat cu cele mai frumoase compoziții ale lui Musicescu, perle nestimate ale muzicii noastre bisericești și populare. Programul a fost precedat de conferința dlui Prof. Dr. N. Ursu, despre compozitorul G. Musicescu.

Întreg programul a fost executat în mod desăvârșit și impecabil de ambele coruri, datorită conducerii artistice a maestrului Prof. A. Bena, o personalitate muzicală arhicunos-

cută și un dirijor care face fală Clujului românesc. În special a produs o vie emoție execuția concertului I. bisericesc, cântat de Corul Episcopiei, care a fost frenetic aplaudat după fiecare parte a concertului. S'a remarcat deasemenea o frumoasă execuție și un ansamblu perfect a Corului Academiei de Muzică în execuția cântărilor populare „Răsai lună" și „Nevasta care iubește".

În general concertul a fost un adevărat eveniment artistic, la care a participat o lume selectă, sala fiind plină până la ultimul loc.

S'a remarcat în deosebi prezența mai multor domni Profesori universitari, cari au felicitat viu pe dl Prof. A. Bena și conducerea Corului Episcopiei, printr'o adresă înaintată Prea Sf. nostru Episcop Nicolae Ivan.

Participant.

INFORMAȚIUNI

Serviciile divine și predici la bisericile din Cluj. *Duminecă, 27 Mai*, (prima zi de Rusalii) la Catedrală: vor servi cons. eparhial Dr. Seb. Stanca, prof. Dr. L. Muntean, Pr. Ioan Cioară și protodiacon prof. Dr. I. Vască. Predică Dr. I. Vască. — La biserică Sf. Nicolae: Pr. A. Mușat, G. Relea și diacon V. Bogdan, Predică A. Mușat. — La biserică „Coborîrea Duhului Sf.": Prot. N. Vasiu, Pr. I. Cociuban și arhidiacon Dr. O. Bucevschi. Predică N. Vasiu.

Luni 28 Mai (a doua zi de Rusalii) la Catedrală: Prot. L. Curea, secretar eparhial, Prof. Dr. Ioan Pașca, Pr. G. Relea și diacon A. Scurtu. Predică L. Curea. — La biserică Sf. Nicolae Pr. A. Mușat, diacon V. Bogdan. La biserică „Pogorîrea Duhului Sfânt": Prot. N. Vasiu și Pr. Ioan Cociuban.

Redacționale. *Anunțăm cu plăcere pe cititori, că dl prof. I. Mateiu, restabilit aproape complet după trei luni de boală pe urma unei operații grele, la care a trebuit să se supună — și-a reluat ocupațiunile la gazeta noastră. Domnia-sa ține să mulțumească din toată inima P. Sf. Episcop Nicolae și binevoitorilor distinși, cari s'au îngrijit de redactarea foii în aceste trei luni.*

Săptămâna Copilului a fost începută Duminecă 20 Mai, cu ziua Laptelui. Comitetul Soc. „Principele Mircea" și-a luat sarcina organizării acestei festivități, cu o slujbă religioasă în Catedrala Clujului, la care au luat parte elevii și elevele tuturor școalelor primare, în frunte cu instructorii lor. Aici păr. profesor Sofron Vlad a rostit o frumoasă predică, în care a arătat datorințele părinților față de copii, iar Prea Sf. Sa Episcopul Nicolae Ivan a binecuvântat pe cei prezenți, arătând în cuvinte pătrunzătoare datorințele elevilor față de părinți, învățători, tron și țară. O emoționantă defilare a micilor odrasle,

îmbrăcate în culorile strălucitoare ale costumelor naționale, a fost primită de dl Primar, înconjurat de doamnele din comitet, cari apoi au servit copiilor câte un pahar de lapte. Totul s'a desfășurat, sub un soare cald, într'o atmosferă plină de frumoase nădejdi pentru opera de ocrotire a copilăriei, care progresează pe tot cuprinsul țării cu pași giganti.

Iubitorii catedralei noastre. Dna și dl C. Potcoavă, artiști ai Teatrului Național din Cluj, au dăruit pe seama catedralei noastre o prea frumoasă icoană în olei a Maicei Domnului. Ea a fost sfințită Duminecă trecută la sfârșitul liturghiei, în asistența unui mare număr de credincioși, cari au rămas impresionați de gestul evlavios al celor doi artiști, așa de iubiți în toate cercurile intelectuale ale orașului nostru. Le exprimăm și aici recunoștința noastră.

Congres religios. *Confratele Telegraful Român anunță: „Al treilea congres organizat de Oastea Domnului se va întruni la Sibiu în ziua pogorîrii Duhului Sfânt, ca o nouă și prea frumoasă manifestație religioasă, săvârșită prin puterea spirituală a Bisericii ortodoxe.*

Oastea Domnului cheamă la marea adunare de înfrățire, în ziua praznicului, cincizeci mii, pe toți vrednicii ostași ai Domnului din întinsul țării noastre iubite." Dorim izbândă.

Congresul profesorilor de religie. Zilele trecute s'a ținut la Târgoviște congresul profesorilor de religie din toată țara, sub presiunea prof. I. Mihălcescu dela teologia din București. Programul prevedea o serie de probleme în strânsă legătură cu obiectul religiunii în școlile de toate categoriile, dar în deosebi în cele secundare, unde noua lege i-a restrâns terenul în profitul studiului filosofiei. Așteptăm cu nerăbdare să cunoaștem rezultatele acestui congres, atât de important pentru interesele

Bisericii și pentru îndrumarea educației sănătoase a tinerimii studioase.

Interpretări greșite? Un reputat filolog asirian, profesorul Lamsa, afirmă într'un studiu recent, că a descoperit numeroase greșeli de traducere în textul Noului Testament. Aceste greșeli, strecurate în versiunile greacă și latină, au alterat esențial înțelesul original al Sf. Scripturi. Astfel numitul savant pretinde, de pildă, că celebrele cuvinte, rostite de Iisus în ceasul morții: „Eli, Eli, Lama Sabactani”, n'ar însemna: „Dumnezeul meu, pentru ce M'ai lăsat” — ci „Doamne, Doamne, misiunea mea s'a implinit”.

Cercetări noi în tainele limbii aramaice, vor putea arăta, dacă afirmațiunile profesorului Lamsa sunt adevărate sau nu.

Știința confirmă Biblia. Un cunoscut arheolog englez, sir Charles Marston, a declarat acum câteva zile, într'o conferință ținută la Londra, că descoperirile din ultimii ani au dovedit exactitatea mai tuturor spuselor Sfintei Scripturi. Prin ultimele săpături, problemele tratate în Biblie au ajuns să se razime în zilele noastre pe fapte dovedite ca riguros adevărate. Astfel, s'a găsit de curând în Mesopotamia un număr însemnat de table de teracotă acoperite cu inscripții cuneiforme, care dau lămuriri asupra evenimentelor de acum 4, 5 sau 6

mii de ani și care confirmă în totul cele povestite de Sfânta Scriptură. Pe de altă parte s'a dovedit în timpul războiului că indicațiile geografice din Biblie, privitoare la Palestina, corespundeau adevărului. În sfârșit, ultimele desgroșări făcute la Ras-Shamura au încredințat pe arheologi și pe specialiști că toată cronologia Sfintei Scripturi este corectă nu numai dela 1400 înainte de Christos, dar și anterior acestei date.

Codex Sinaiticus. În timpul din urmă s'a vorbit mult despre celebrul manuscris, care conține una din cele mai vechi versiuni a Bibliei. El făcea parte din bogățiile alese ale ultimului țar al Rusiei. Guvernul sovietic l-a scos în vânzare, căci bolșevicii se lapădă de toate monumentele creștinismului, oricât de scumpe ar fi ele pentru alte popoare. Guvernul Angliei s'a oferit să-l cumpere pe suma fantastică de 100.000 lire (circa 60 milioane Lei). Din cauza crizei economice guvernul a comunicat faimosului *British Museum*, pentru care se gândea să cumpere manuscrisul — că dacă aceasta se angajază să strângă prin subscripția publică jumătate din suma cerută, cealaltă jumătate o va complecta statul. B. M. a lansat apelul către poporul englez și rezultatul a fost impresionant. Englezii profund creștini, au semnat suma în câteva zile, subscripția tinzând să acopere suma întreagă.

CĂRȚI ȘI REVISTE

Revue de Transylvanie. An. I. Nr. 1. Cluj. Redacția și administrația Str. Micu 40.

Anunțăm cu deosebită bucurie apariția revistei franceze inițiată de „Astra” și pusă sub direcția dd. profesori Silviu Dragomir și D. D. Roșca dela Universitatea din Cluj. Ea iese cu un scop precis: să informeze streinătatea cu privire la propaganda revizionistă maghiară și să apere tratatul dela Trianon, care a stabilit frontierele de azi ale României. ●

Revista face apel la toate condeiele de seamă, spre a trimite contribuții serioase, cari pot lămurii dreptul Românilor asupra Transilvaniei. Nr. întâi, care are 138 pagini se prezintă în condiții admirabile, cu studii și articole semnate de dd. S. Dragomir, I. Lupaș, S. Manuilă, O. Ghițu, C. Petranu, N. Drăganu, S. Opreanu, S. Lupaș, C. Bardoși, I. Crăciun, I. Moga etc. Ea face cinstite Tării și de sigur va avea răsunet în lumea publică din Apus. O recomandăm tuturor bunilor români.

„*Flori din Grădina sufletelor*” un volum de 540 pagini, scris de P. S. Episcop Grigorie al Aradului. Volumul relevă o parte din munca fără preget a P. Sf. Episcop Grigorie. Conține predici și pastorale nepublicate până acum în volum și diferite cuvântări, articole și studii din ultimul an de activitate episcopescă, precum și unele predici dela începutul păstoririi Sale episcopale.

Cine se găsește în păstoria sufletelor nu se poate dispensa de această carte utilă, actuală și deschizătoare de orizonturi creștine.

Problema națională, sub aspect creștin, creștinismul și cultura și alte probleme sunt deslegate aici, iar portretele captivante despre mulți bărbați distinși ai neamului sunt adevărate flori sufletești. Cartea cuprinde sugestii și inspirații creștine de o mare actualitate, iar varietatea temelor este cuceritoare.

Ea conține vorbiri captivante la Ziua Eroilor și la alte prilejuri naționale și culturale, cari prin aceasta sporesc considerabil valoarea incontestabilă a acestei cărți. Prețul unui exemplar 150 Lei, plus porto postal 15 Lei. Se poate procura la Librăria Eparhială din Cluj.

Preotul I. Mihălcescu și Emilian Vasilescu: „Educația Morală prin lecturi”. Bucăți alese din Scriitorii români și străini. Vol. I. Tip. „Pavel Suru” București, 1934. Pag. 288. Lei 60.

Această lucrare a cucernicilor autori, prin cuprinsul ei mult grăitor, face de prisos multa grăire despre ea.

În aceste zile lipsite de orizont și asasinante pentru tineret, prin îndepărtatele teorii de adevărurile moral-creatoare ale creștinismului, această carte este cea mai binevenită. Profesorii de religie să o pună în mâinile elevilor alături de manuale.

ȘTIRI OFICIALE

Nr. 3233—1934.

COMUNICAT

Jurnalul Consiliului de Miniștri din 8 Februarie a. c., a admis ca să se schimbe numele comunei Râpa-de-sus în *Vătava*. În consecință și parohia noastră va purta acest nume. Asemenea s'a schimbat numele parohiei Vidra-de-sus I. în *Avram Iancu I.*, Vidra II. în *Avram Iancu II.*, Vidra-medie rămâne simplu Vidra, iar Vidra-de-jos își menține numele de până acum.

Cluj, la 19 Mai 1934.

Consiliul eparhial

Nr. 3033/1934.

AVIZ

Preotul nostru Dr. Vas. Rebreanu, profesor de religie în Dej, a publicat într'o broșură cuvântările ce le-a ținut la ziua eroilor câțiva ani de rând. Cum acelea cuvântări cuprind material bogat, care poate fi bine întrebuințat de către preoții noștri în predicile lor ocazionale, recomandăm să-și procure toți preoții aceasta broșură, ce se găsește depozitată la cancelariile protopopești.

Cluj, la 9 Mai 1934.

Consiliul eparhial

Nr. 40—1934.

(9) 1—1

Publicație de licitație.

Consiliul parohial ort. rom. din *Mărișel*, județul Cluj, protopopiatul Cluj, dă în întreprindere, pe cale de licitație publică, prin oferte deschise, *construirea din nou a bisericii sale*, din lemn de molid.

Termenul de licitație se stabilește pe ziua de 3 Iunie a. c., orele 2 p. m., în localul școlii din cătunul *Stănești*.

Planul și devizul se pot vedea la oficiul parohial din *Mărișel*, unde se pot primi toate informațiunile. Materialul necesar îl va da în natură parohia, rămânând numai construirea în sarcina antreprenorului.

Concurenții vor depune vadiu de 10% în numerar, hârtii de valoare, libel de bancă acceptabil sau imobil liber de sarcini.

Consiliul parohial își rezervă dreptul de a încredința zidirea bisericii, fără considerare la prețuri și condițiuni, aceluia dintre ofertanți care va prezenta mai multă garanță și soliditate. — Epitropia nu suportă spese de participare la licitație.

Mărișel, la 6 Mai 1934.

Alexandru Fodor, Dumitru Purcel,
paroh. prim epitrop.

Nr. 52/1934 par.

(10) 1—1

Publicație de licitație.

Consiliul parohial ort. român din *Mănăsturul-român*, jud. Cluj, dă în întreprindere pe cale de licitație minuendă *edificarea noiei biserici*, conform planului întocmit și deviz de dl ing. E. Leheni și aprobat de Ven. Consiliu Eparhial din Cluj, Nr. 5228/1932 înregistrat „cu condiții speciale” și invită pe cei interesați, ca în termen de 8 (opt) zile dela data publicării în „*Renașterea*” a acestei

licitații, să-și înainteze Consiliului parohial din *Mănăsturul-român*, ofertele în scris. În oferte vor mai alătura și documente în scris doveditoare despre destoinicia ce o are în această specialitate.

Concurenții vor depune un vadiu de cel puțin 10% asupra prețului din deviz, fie el în numerar, hârtii de valoare sau imobil liber de orice sarcini.

Licitația se va ținea în 5 Iunie a. c. ora 2 p. m., în cancelaria oficiului parohial din *Mănăsturul-român*.

Consiliul parohial își rezervă dreptul de a încredința executarea lucrării, fără considerare la prețuri și condiții, aceluia dintre ofertanți cari va prezenta mai multă garanție și soliditate.

Epitropia nu suportă nici un fel de spese pentru deplasare. Plan și deviz, procurarea materialului etc., se vor putea vedea la oficiul parohial din *Mănăsturul-român*.

Mănăsturul-român, la 7 Mai 1934.
Vasile Roșescu, Gavril Maniu,
preot. epitrop.

Văzut: Aurel Muntean, protopop.

Nr. 377—1934 Prot.

(8) 3—3

CONCURS

Pentru întregirea parohiei de cl. III, devenită vacantă prin deces, *Vima-Mică I*, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „*Renașterea*”.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela Stat.
2. Birul 1 (una) mierză de cucuruz sfărmat și 1 zi de lucru dela fiecare familie.
3. Stolele satorite.

Concurenții vor observa condițiunile din procesul-verbal al Consiliului parohial din 29 Aprilie a. c.

Reflecții în termen legal își vor înainta cererea cu documentele și actul de prealabilă invoire a Prea Sfințitului nostru Episcop, la acest oficiu, iar cu prealabila noastră cunoștințare se pot prezenta în parohie pantru a face cunoștință cu poporul.

Tg.-Lăpușului, la 2 Mai 1934.

În înțelegere cu Consiliul parohial.

Ștefan Gheție, protopop.

Abonați și răspândiți „VIAȚA ILUSTRATĂ”

REVERENZI PREOȚEȘTI

din stofă fină, cu prețul dela 1500 Lei în sus, —

ORNATE cu prețuri bisericesti moderate,

precum și COSTUME BĂRBĂTEȘTI, execută

CROITORUL

M. MUNTEAN
CLUJ, Str. Regina Maria 48.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.